

Bekende Nederlanders vertellen over het gezin waarin ze zijn opgegroeid. Welke invloed heeft dat gehad op wie ze nu zijn?

JAAP VREGEOR

Acteur Tygo Gernandt (35) groeide samen met zijn oudere broer Ilya op bij zijn moeder in Amsterdam. Tot voor kort had hij een relatie met actrice Eva van de Wijdeven (25).

‘Selluf doen!’, dat waren de eerste woorden die ik zei. Je bent zelf ook het belangrijkste, vind ik. Je moet zelf iets van het leven maken. Dat heb ik wel geleerd van mijn moeder. ‘Kom op joh, ik doe het ook alleen. Sta in m’n eentje twee kinderen op te voeden, heb twee banen en werk me rot’, zei ze altijd als het mij even tegenzat. Dan leer je wel dingen alleen te doen. Mijn ouders zijn gescheiden toen ik 7 was. Mijn moeder voedde ons op, daar hadden mijn ouders zo voor gekozen. Ik ging zeker eens per week en om het weekend naar mijn vader, ook toen hij een nieuwe vriendin had en met haar kinderen kreeg. Ik heb nooit zo veel moeite gehad met die scheiding, was een mama’s-kindje. Dat moederskind ben ik nog steeds, al zie ik haar bijna nooit. Ik ben alleen maar aan het werk. We bellen wel regelmatig.

Op mijn 5e wist ik al dat ik het allerliefst wilde spelen. Mijn moeder bracht me naar kindertheater De Krakeling. Heerlijk vond ik dat. Nu sta ik elke ochtend om half zes fluitend onder de douche om naar mijn werk te gaan, ook als ik maar een paar uurtjes heb geslapen. Als ik speel ben ik in een soort van witte ruimte waarin alles mag en kan. Ik ben verslaafd aan de *rush*. Als ik niet werk, word ik gek: die uitlaatklep van het spelen heb ik zo nodig. Ik kan dan ook zonder de liefde van een vrouw, mijn moeder en vrienden, terwijl ik er wel van overtuigd ben dat we niet op aarde zijn om het allemaal alleen op te knappen. ‘Ik zie je nooit’, heeft mijn moeder onlangs tegen me gezegd. Nam ze het me toch kwalijk. Ik zei: ‘Mam, jullie hebben mij ooit op de wereld gezet. Ik vind het leven hartstikke tof, haal eruit wat erin zit. Doe

wat ik zelf wil, en jij hebt me dat geleerd.’ Mijn moeder was leidster van een crèche en paste ook op kinderen van vrienden. Dat was een soort van roulatiesysteem. Zeven werkende vrienden namen ieder een dag oppassen voor hun rekening. Zij dus ook. Op mijn 6e stond ik al luiers te verschonen. Ik leerde door mijn neus te praten, zodat ik die stank niet rook (lacht).

Of ik kinderen krijg, weet ik nog niet. Je neemt geen kinderen, dat gebeurt gewoon, overkomt je. Toen ik nog samen was met Eva was het gewoon geen issue, ze is veel te jong. Die onvoorwaardelijke liefde als ouder kon wel wachten. Onvoorwaardelijke liefde kun je in mijn ogen alleen maar voor je kind hebben. Een kind staat zo dichtbij. Eva was de grootste liefde in mijn leven, maar onvoorwaardelijk was mijn liefde voor haar niet. Onvoorwaardelijk is voor mij een verbintenis met een bloedband. De relatie tussen ons is niet gelukt omdat we het allebei te druk hadden met werken. Soms zagen we elkaar één keer per maand. Dan verwatert een relatie. We zijn nog steeds goede vrienden. Ze heeft me ook door een moeilijke tijd geholpen. Zo’n vier jaar geleden werd ik behoorlijk ziek. Door een scooterongeluk in Thailand had ik mijn hand verbrijzeld en mijn grote teen lag eraf. Die hebben ze er weer aangezet, maar kort daarna liep ik een wondinfectie op tijdens het filmen in China. Een A-bacterie. Mijn leven was bijna voorbij. Bob Marley is eraan overleden en Balkenende had precies hetzelfde.

Een teen, belachelijk dat je daar dood aan kunt gaan, maar er loopt rechtstreeks een verbinding naar het hart – als die bacterie te ver gaat ben je er geweest. Na veertien operaties was ik er pas vanaf. Ik lag drieënhalve maand in het ziekenhuis. Eva kwam buiten de bezoeken om bij mij langs. Ik lag in het AMC in een privékamer, onder een andere naam – die van mijn opa Cornelissen – omdat de pers ook naar mij op zoek was. Eva nam steeds lekkere dingen mee, we spraken veel met elkaar. Langzamerhand groeiden we toen naar elkaar toe.

Wat voor mij heel erg belangrijk is in een relatie is respect. Dat moet je dan ook voor elkaars werk hebben. Eva had dat, ik had het voor haar. Ze is een van de weinige vrouwen die ik ken die zo goed kan spelen als ik. Vanuit je ballen. We herkenden bij elkaar de drive om te spelen, als die liefde op nummer één staat, dan kun je elkaar daarin ook vrijlaten. Jammer genoeg hebben we het samen niet gered.

Mijn moeder liet mij al jong vrij, dat kon niet anders met haar werk. Ze staat nog steeds heel vrijgevochten in het leven, geniet van iedere dag die ze heeft. Dat heb ik ook wel van haar. Al jong waren we zelfstandig. Op mijn 7e deed ik al boodschappen, mijn broer kookte. Ik waste af, hij droogde. Vriendinnen vond mijn moeder heel erg belangrijk, dus ze was ook avonden weg. Misschien had ze wel een vriendje toentertijd, weet ik veel, maar ze was geregeld weg. Wij moesten dan zelf om tien uur naar bed. Stiekem waren we met opgerolde sokken aan het voetballen in de huiskamer. Als ze thuiskwam, renden

we snel naar bed. En altijd wist ze dat we gevoetbald hadden, wij wisten nooit waarom. Dat zijn van die leuke gesprekken die je twintig jaar later voert. We hadden zo’n gaskachel met een zilveren pijp die de muur in ging, daar zat een vierkant ding omheen waar we ook tegenaan schopten. We vergaten het altijd recht te hangen, dat zag ze.’ (glimlacht.) ‘Ik heb een gelukkige jeugd gehad. Rond mijn 19e ging het mis, ik woonde al niet meer thuis. Eenzaam was ik in die periode. Twee jaar ben ik zwaar verslaafd geweest aan de cocaïne, weer van afgekickt ook.

‘Ik ben nog steeds een moederskind’

Na de havo ging ik de pabo doen, ik wilde leraar worden. Al snel wist ik dat ik daarmee moest stoppen, had het idee dat ik het veel beter kon dan de leraar naar wie ik stond te kijken. Ik heb nog even psychologie gestudeerd, maar dat was het ook niet. Vanaf mijn 12e had ik geregeld werk als acteur, maar het kakte een beetje in. Ik ging werken in een coffeeshop en zakte weg in de drugs. Jee, wat voelde ik me alleen...

In die tijd heb ik mijn zwarte kant écht leren kennen. Ik weet hoe het is om ’s morgens al coke te snuiven, twee werelden te creëren. In eentje daarvan ben je constant aan het liegen. Van het ene op het andere moment besloot ik af te kicken. ’s Nachts liep ik om twee uur op straat, keek in een raam en zag mijn reflectie.

Keek mezelf in de ogen en zag een jongen die ik niet herkende. Voor het eerst. Ik ben naar mijn moeder gegaan, vertelde dat ik verslaafd was en de volgende dag zat ik bij de Jellinek. Mijn moeder wist het al die tijd al, maar kon er niets mee. Mijn verslaving liet ze bij mij. Ze wist dat ik hier alleen mee moest dealen, zelf de beslissing moest nemen af te kicken. Het heeft geen zin om tegen een verslaafde te roepen: ‘Je móet, je móet, je móet.’ Met coke ga ik nu goed om. Als ik eens in de paar maanden op een feest na een première een snuif neem, weet ik wel wat ik tot me neem. Ik weet dat ik verslavingsgevoelig ben, nog steeds. Zoek de randjes op, hou van spanning, ontdekken, dingen uitvinden. Zo sta ik in het leven. Ik heb adhd en blow elke dag om rust te creëren in mijn hoofd, aan de medicijnen wil ik niet. Ik zie mezelf als een kast met een heleboel laatjes die altijd openstaan, prikkels en informatie opne-

men. Als ik blow gaan die laatjes dicht, blijven er in plaats van zesduizend nog zeshonderd openstaan. Zeker de laatste tweeënhalve jaar had ik die rust en ruimte in m’n kop hard nodig. Die afgelopen jaren zijn de moeilijkste van mijn leven geweest...’ (Tygo buigt voorover, wrijft met z’n handen door zijn haar, zwijgt, gaat langzaam weer rechtop zitten.) Hij vervolgt: ‘Mijn vader is overleden, ik lag zelf op sterven, Eva kwam in mijn leven – een vrouw van wie ik ontzettend veel hield en nog steeds hou – er was gezeur met erfenissen... Nu ben ik weer zuiver tussen de oren, lichamelijk gaat het heel erg goed. Ik ben door die periode zekerder en volwassener geworden.’

Tygo op een van de weinige foto's die hij nog heeft van vroeger.